

АНГЛОМОВНЕ НАВЧАННЯ В ХНМУ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
LI навчально-методичної конференції ХНМУ

Харків
ХНМУ
2018

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**АНГЛОМОВНЕ НАВЧАННЯ В ХНМУ:
СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали
ІІ навчально-методичної конференції**

м. Харків, 31 січня 2018 року

Харків
ХНМУ
2018

УДК378.091.2:61=111(477)

А 64

Затверджено вченою радою ХНМУ.
Протокол № 1 від 25.01.2018.

Редакційна колегія

В.Д. Марковський, Л.В. Фоміна, С.О. Краснікова, Ж.І. Логвінова

А64 Англomовне навчання в ХНМУ: сучасний стан, проблеми та перспективи : матеріали ІІ навчально-методичної конференції , м. Харків, 31 січня 2018 р. / ред. кол. : В.Д. Марковський та ін. ; Харк. нац. мед. ун-т. – Харків : ХНМУ, 2018. – Вип. 9. – 156 с.

Матеріали, наведені у збірнику, висвітлюють різноманітні проблеми англomовного навчання, які виникають при викладанні як теоретичних, так і професійних дисциплін, а також дають можливість підвищити рівень професійної підготовки та сприяють активізації навчального процесу й покращанню якості освіти.

Збірник розрахований на викладачів вищих медичних закладів.

УДК 378.091.2:61=111(477)

© Харківський національний
медичний університет, 2018

Обов'язково аналізуються помилки інтерпретації пальпаторних, перкуторних і аускультативних даних, зроблених на їх основі висновків і поставленого діагнозу.

Оцінка описаної методики була зроблена студентами за допомогою анонімного опитувача – найчастіше студенти виставляли "В".

Таким чином, запропонована комплексна методика дозволила добитися підвищення якості практичного навчання англомовних іноземних студентів і прихильності студентів цій методиці навчання.

Одним з перспективних напрямів є створення власної бази відеоматеріалів щодо курації пацієнтів і клінічних розборів.

Література:

1. Вербицкая А.А. Проблема отбора и минимизации лексики на начальном этапе обучения РКИ / А.А. Вербицкая // Актуальные проблемы обучения иностранных студентов в современных условиях : тезисы Всеукр. науч.-практ. конф. ДонНУ (6 сентября 2013 г.). – Донецк : ООО "Цифровая типография", 2013. – С. 6–7.

2. Выставкина Т.Э. К вопросу обучения студентов-иностранцев научному стилю речи медико-биологического профиля / Т.Э. Выставкина, Е.И. Жолудева, О.М. Черкашина // Актуальные проблемы обучения иностранных студентов в современных условиях : тезисы Всеукр. науч.-практ. конф. ДонНУ (6 сентября 2013 г.). – Донецк : ООО "Цифровая типография", 2013. – С. 8–9.

3. Лупальцов В.И. Неотложная хирургия органов брюшной полости и забрюшинного пространства/ В.И. Лупальцов, В.В.Н. Лесовой. – Харьков : Контраст, 2017. – 440 с.

4. Никитина Н.А. Проблемы обучения иностранных студентов на кафедре пропедевтики педиатрии / Н.А. Никитина, Е.А. Старец, Е.А. Калашникова // матеріали ХІХ міжнародної наук.-метод. конф. "Управління якістю підготовки фахівців", Частина 1, 17–18 квітня, Міністерство освіти і науки України, Науково-методичний центр вищої освіти, Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, 2014. – С. 84–84.

5. Особенности преподавания анатомии человека на английском языке / Д.Н. Лященко, Л.М. Железнов, Л.О. Шаликова и др. // Фундаментальные исследования. – 2015. – № 2–27. – С. 6093–6095.

6. Педагогика в медицине : учебное пособие для студ. высш. мед. учеб. заведений / Н.В. Кудрявая, Е.М. Уколова, Н.Б. Смирнова и др. – Москва : Издательский центр "Академия", 2006. – 320 с.

7. Рахимов Т.Р. Особенности организации обучения студентов в российском вузе и направление его развития / Т.Р. Рахимов // Язык и культура. – № 4 (12). – Томск : Томский государственный университет, 2010. – С. 123–136.

ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ – АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ

Маракушин Д.І., Сінайко В.М., Сирова Г.О., Макаров В.О., Чаленко Н.М.

Збільшення кількості іноземних студентів, які обрали ХНМУ для здобуття вищої освіти, стало підґрунтям створення Навчально-наукового інституту з підготовки іноземних громадян (ННІ ПІГ), до складу якого

увійшли п'ять структурних підрозділів: міжнародний відділ; підготовче відділення для іноземних громадян; V факультет з підготовки іноземних студентів (8 кафедр); VI факультет з підготовки іноземних студентів (7 кафедр); VII факультет з підготовки іноземних студентів (7 кафедр) (наказ ректора ХНМУ проф. Лісового В.М. № 255 від 31.07.2017 р.).

Питання якісної підготовки англомовних студентів є актуальним на сьогодні. Нами проведена порівняльна характеристика кафедр та факультетів стосовно кількості викладачів, які мають вищу педагогічну освіту, володіють та викладають англійською мовою (табл. 1). Усього в ННІ ПІГ з 336 викладачів 22-х кафедр 153 (46 %) з вищою педагогічною освітою та 190 (57 %) належним рівнем володіння англійською мовою. Кафедри-лідери за кількістю викладачів з вищою педагогічною освітою, розташувалися так: V факультет – на I місці три кафедри (мовної підготовки, латинської мови та медичної термінології, філософії) (по 100 %), на II місці кафедра медичної біології (71 %), на III місці кафедра фізіології (55 %); VI факультет – на I місці дві кафедри (іноземних мов та суспільних наук) (по 100 %), на II місці кафедра медичної та біоорганічної хімії (71 %), на III місці кафедра психіатрії, наркології та медичної психології (62 %); VII факультет – на I місці кафедра загальної хірургії № 1 (50 %), на II місці кафедра судової медицини (42 %), на III місці дві кафедри (мікробіології (28 %) і гігієни та екології № 2) (27 %), але ж порівняно з кафедрами V та VI факультетів це значно менше. Кафедри-лідери за кількістю викладачів, які працюють з англомовними студентами та мають відповідний дозвіл (сертифікат, диплом): V факультет – на I місці кафедра мовної підготовки (85 %), на II місці кафедра латинської мови (82 %), на III місці кафедра філософії (71 %); VI факультет – кафедра іноземних мов (поза конкурсом), поруч з нею на I місці кафедра пропедевтики внутрішньої медицини № 1, біоетики та біобезпеки (73 %), на II місці кафедра внутрішньої медицини № 3 (60 %), на III місці дві кафедри (медичної та біоорганічної хімії й педіатрії № 2) (по 50 %); VII факультет – I місце посіла кафедра травматології та ортопедії (71 %); на II місці кафедра загальної хірургії № 1 (61 %), на III місці кафедра клінічної анатомії та оперативної хірургії (56 %).

Тож, факультети як за кількістю викладачів з вищою педагогічною освітою, так і за кількістю англомовних викладачів розташувалися так: V факультет на I місці (73 викладачі (57 %) та 75 викладачів (59 %) відповідно), VI факультет на II місці (61 викладач (48 %) та 74 викладачі (58 %) відповідно), VII факультет на III місці (19 викладачів (23 %) та 41 викладач (51 %) відповідно).

30 викладачів одержали сертифікати B2, C1, C2 на V факультеті – 14, VI факультеті – 4, VII факультеті – 12). Сертифікати Лінгвістичного центру ХНУ ім. В.Н. Каразіна мають 22 викладачі (на V факультеті – 7, VI факультеті – 5, VII факультеті – 10); довідку ХНМУ про можливість викладати англійською мовою отримали 138 викладачів (на V факультеті – 56, VI факультеті – 49, VII факультеті – 33); першу або другу вищу освіту з іноземної (англійської) мови здобули 25 викладачів (на V факультеті – 9, VI факультеті – 16, VII факультеті – 0). На V факультеті безперечним лідером за кількістю викладачів, які склали іспит з англійської мови та мають сертифікати B2, C1, C2, є кафедра фізіології: з 22 викладачів 8 (36 %) мають ці сертифікати й 10 (45 %) – довідку ХНМУ. Також лідером можна назвати кафедру фізики:

4 викладачі (15%) отримали сертифікат B2, C1, C2; 4 викладача (15 %) – сертифікат Лінгвістичного центру ХНУ і 8 викладачів (30 %) – довідку ХНМУ. На VI факультеті сертифікати B2, C1, C2 одержали по два викладачі з кафедр внутрішньої медицини № 3 і психіатрії, наркології та медичної психології. Активну участь у підготовці педагогічних кадрів для викладання англomовним студентам бере кафедра іноземних мов ХНМУ. Лідерами за кількістю викладачів, які мають довідку ХНМУ, є дві кафедри: внутрішньої медицини № 3 (12 викладачів) та пропедевтики внутрішньої медицини №1, біоетики та біобезпеки (10 викладачів). На VII факультеті три кафедри (загальної хірургії № 1, судової медицини, медичного правознавства ім. проф. М.С. Бокаріуса і травматології та ортопедії) посідають перші місця за кількістю викладачів із сертифікатами B2, C1, C2 (по 3 викладачі). А кафедра мікробіології є лідером серед викладачів, які мають довідку ХНМУ (8 викладачів). Факультети за кількістю викладачів у ННІ ПІГ (усього 30), із сертифікатами B2, C1, C2 розташувалися так: на I місці – V факультет (14 викладачів); на II місці – VII факультет (12 викладачів); на III місці – VI факультет (4 викладачі).

Кафедри-лідери за кількістю викладачів, які мають сертифікати ХНУ ім. В.Н. Каразіна: кафедра мікробіології (5 викладачів); кафедра фізики (4 викладачі); кафедра судової медицини, медичного правознавства ім. проф. М.С. Бокаріуса (3 викладачі). Факультети за кількістю викладачів, які одержали сертифікати ХНУ ім. В.Н. Каразіна (усього 22), розташувалися так: I місце – VII факультет (10 викладачів); II місце – V факультет (7 викладачів); III місце – VI факультет (5 викладачів).

Провідні позиції серед викладачів з довідкою ХНМУ посідають такі кафедри: I місце – кафедра мовної підготовки (13 викладачів); II місце – кафедра внутрішньої медицини № 3 (12 викладачів); III місце – дві кафедри фізіології (10 викладачів) і кафедра внутрішньої медицини № 1, біоетики та біобезпеки (10 викладачів).

Факультети за кількістю викладачів, які мають довідки ХНМУ, розташувалися так: I місце – V факультет (56 викладачів); II місце – VI факультет (49 викладачів); III місце – VII факультет (33 викладачі), усього по ННІ ПІГ – 138 осіб.

Факультетом-лідером за кількістю викладачів, які здобули вищу освіту з іноземної (англійської) мови, є VI (16 з 25 викладачів, що становить 64 %).

Актуальним питанням стала підготовка молодих викладачів для роботи з англomовними студентами, вони вивчають англійську мову 2017–18 н. р. молоді викладачі навчаються на курсах (табл. 1). Загальна кількість молодих викладачів, що студіює англійську мову, становить 23 особи, з них 14 навчається на кафедрі іноземних мов ХНМУ.

Висновки

1. Підготовка викладачів для викладання англійською мовою на кафедрах ННІ ПІГ проводиться на належному рівні.

2. Основними завданнями щодо підвищення рівня педагогічної майстерності молодих викладачів пропонуємо вважати:

- здобуття вищої педагогічної освіти;
- навчання в школі молодого викладача в ХНМУ;

Табл. 1 Показники наявності вищої педагогічної освіти та рівня володіння англійською мовою викладачами ННІ ППГ ХНМУ

V факультет				VI факультет				VII факультет			
Кафедри	Загал. кль-ть викл.	Вища пед. освіта, %	Волод. англ. м., %	Кафедри	Загал. кль-ть викл.	Вища пед. освіта, %	Волод. англ. м., %	Кафедри	Загал. кль-ть викл.	Вища пед. освіта, %	Волод. англ. м., %
1 мовної підготовки іноземних громадян	20	100 %	85%	1 іноземних мов	15	100%	15	1 загальної хірургії №1	6	3	4
2 латинської мови та медичної термінології	11	100%	82%	2 суспільних наук	7	100%	2	2 клінічної анатомії та оперативної хірургії	9	1	5
3 філософії	7	100%	71%	3 педіатрії №2	18	17%	9	3 травматології та ортопедії	7	0	5
4 медичної та біологічної фізики і медичної інформатики	27	19%	59%	4 медичної та біоорганічної хімії	14	10	7	4 судової медицини, медичного права	12	5	6
5 медичної біології	17	12	7	5 пропедевтики внутрішньої медицини №1, основ біохімії та біобезпеки	15	3	11	5 гігієни та екології №2	15	4	6
6 пропедевтики педіатрії №2	15	5	33%	6 внутрішньої медицини № 3	20	7	12	6 медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії	14	1	6
7 фізіології	22	12	10	7 психіатрії, наркології та медичної психології	21	13	9	7 мікробіології, імунології ім. проф. Д.П. Гриньова	18	5	9
8 загальної хірургії №2	8	1	3								
Усього на V факультеті	127	73	75	Усього на VI факультеті	128	61	74	Усього на VII факультеті	81	19	41
		57 %	59%		336	153	190			23%	51%
				Усього в ННІ ППГ		46%	57%				

Табл. 2 Кількість молодих викладачів, які протягом 2017-2018 років навчаються на курсах англійської мови

V факультет		VI факультет		VII факультет	
Кафедра	Кафедра	Кафедра	Кафедра	Кафедра	Кафедра
1 мовної підготовки іноземних громадян	2 – мовна школа Lingvo Studio	1 іноземних мов	0	1 загальної хірургії №1	1 – кафедра іноземних мов ХНМУ
2 латинської мови та медичної термінології	0	2 суспільних наук	0	2 клінічної анатомії та оперативної хірургії	0
3 філософії	0	3 педіатрії №2	2 – кафедра іноземних мов ХНМУ	3 травматології та ортопедії	0
4 медичної та біологічної фізики і медичної інформатики	0	4 медичної та біоорганічної хімії	2 – кафедра іноземних мов ХНМУ	4 судової медицини, медичного права	2- центр мовної підготовки ІТЕР
5 медичної біології	4 – кафедра іноземних мов ХНМУ	5 пропедевтики внутрішньої медицини №1, основ біохімії та біобезпеки	2 – American English Centre	5 гігієни та екології №2 Ім. проф. М.С. Божарьова	3 – кафедра іноземних мов ХНМУ
6 пропедевтики педіатрії №2	0	6 внутрішньої медицини №3	1 – кафедра іноземних мов ХНМУ	6 медицини невідкладних станів, анестезіології та інтенсивної терапії	1 – кафедра іноземних мов ХНМУ
7 фізіології	3: 2 – центр мовної підготовки ІТЕР; 1 – кафедра іноземних мов ХНМУ	7 психіатрії, наркології та медичної психології.	0	7 мафбології, еркусології та акушерства Ім. проф. Д.П. Гриньова	0
8 загальної хірургії №2	0				
Усього на V факультеті	9 (з них 5 – у ХНМУ)	Усього на VI факультеті	7 (з них 5 – у ХНМУ)	Усього на VII факультеті	7 (з них 4 – в ХНМУ)
Усього в ННІ ІІІГ ХНМУ 23, з них 14 – у ХНМУ					

– підвищення педагогічної майстерності шляхом стажування, навчання на ФПК, участі в конференціях, круглих столах, на яких розглядаються відповідні питання педагогіки вищої школи;

– публікація статей, тез.

3. Основними напрямками підготовки молодих працівників для викладання англійською мовою є навчання в лінгвістичних центрах, ВЗО (здобуття II вищої освіти з іноземної (англійської) мови, на кафедрі іноземних мов ХНМУ) та ін. Кінцевою метою слід назвати вивчення на високому рівні англійської мови, складання іспиту й отримання сертифікату B2 та ін.

Література:

1. Voice culture of chemistry teacher / A.O. Syrovaya, L.E. Peretyaga, V. O. Makarov et al/ // Eastern European scientific journal. – 2015. – № 2. – P. 121–123.

2. Сирова Г.О. Досвід викладання хімічних дисциплін англійськомовним студентам-першокурсникам на кафедрі медичної та біоорганічної хімії / Г.О. Сирова, В. М. Сінайко, Є. Р. Грабовецька // Формування сучасної концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах : матеріали VIII наук.-практ. конф., присвяченої 210-й річниці ХНМУ та 60-й річниці кафедри медичної та біоорганічної хімії, (Харків, 26–27 травня 2015 р.). – Харків : ХНМУ, 2015. – С. 40–44.

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Марковський В.Д., Маракушин Д.І., Бондарева А.В., Шиян Д.М.

Триває процес інтеграції української системи освіти в європейську. На сучасному етапі розвитку зовнішнього світу постає питання підготовки висококваліфікованих медичних кадрів не тільки серед вітчизняних, але й серед іноземних студентів.

Інтеграція України у світову систему освіти посилює її роль і відповідальність за підготовку фахівців із зарубіжних країн. Кількість студентів, що здобуває освіту в Україні, збільшується з кожним роком, отже, підготовка іноземних громадян у вищих навчальних закладах України набуває особливої ваги. Стратегічним завданням державної освітньої політики залишається якість знань та вмінь таких студентів, що відповідає найвищим міжнародним стандартам. Англійськомовне навчання дозволяє опанувати іноземцям спеціальну термінологію й мати більшу можливість отримати престижну роботу, оскільки попит на фахівців, які володіють англійською мовою зі спеціальності, у світовій практиці зростає.

Мета статті – з'ясувати питання адаптації іноземних громадян до навчання в ХНМУ.

Існують різноманітні методичні засоби адаптації іноземних студентів до освітнього середовища вишів. Було визначено педагогічні умови успішного пристосування іноземців, що забезпечують їхню ефективну адаптацію до навчання в університетах України [1-2].

Розробка програми пристосування іноземних громадян до освітнього середовища враховує соціальні, психологічні, культурні особливості студентів, бо все це формує цілісність й ефективність адаптаційного процесу.

Козько В.М., Бондаренко А.В., Кацапов Д.В., Могиленець О.І., Юрко К.В., Граділь Г.І.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ КУРСУ З КЛІНІЧНОЇ ПАЗАРИТОЛОГІЇ ТА ТРОПІЧНОЇ МЕДИЦИНИ	56
Коробчанський В.О., Богачова О.С., Герасименко О.І., Дяченко І.О.	
КЕЙС-МЕТОД У СИСТЕМІ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТУ "ГІГІЕНА ТА ЕКОЛОГІЯ" ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ	59
Коробчанський В.О., Резуненко Ю.К., Герасименко О.І., Кателевська Н.М.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ "ГІГІЕНА ТА ЕКОЛОГІЯ"	62
Кошій В.О.	
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ, ЩО ВИВЧАЮТЬ ПРЕДМЕТ "МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ" НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	65
Кравчун П.Г., Бабаджан В.Д., Шумова Н.В., Єрмак О.С.	
ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ТА МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ З ПРЕДМЕТУ "КЛІНІЧНА ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ" НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 2, КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ	67
Краснікова С.О., Аль-Газо Н.В.	
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЯК КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	69
Криворучко І.А., Тонкоглас О.А., Сикал М.О., Тесленко С.М., Сивожелезов А.В., Гончарова Н.М., Лесной В.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ № 2	71
Кузнецов С.В., Ольховська О.М., Кучеренко О.О., Жаркова Т.С., Кучеренко М.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНИХ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ	74
Лисенко Н.Г.	
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ В АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ ХНМУ	76
Лупальцов В. І., Вандер К.О.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНИХ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЇ	78
Маракушин Д.І., Сінайко В.М., Сирова Г.О., Макаров В.О., Чаленко Н.М.	
ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ - АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ	80
Марковський В.Д., Маракушин Д.І., Бондарева А.В., Шиян Д.М.	
ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	85